

BELÜGYMINISZTERIUM

20
SZIGORÚAN TITKOS!

Szám: 50—870/1/1967.

Sorszám: ...0010...

A MINŐSÍTÉS MEGSZÚNT
az 1995. évi LXV. törvény § (2)
bekezdésére figyelemmel.

HKHP

5/84 BM AA

**A személykörözési
OPERATIV
intézkedések
IRÁNYELVEI**

B U D A P E S T

1 9 6 8

BELÜGYMINISZTERIUM

SZIGORÚAN TITKOS

SZIGORÚAN TITKOS!

Szám: 50—870/1/1967.

Iktató szám: 42-56-1/68.

Érkezett: III. 25.

Lapok száma:

3 lal.

A MINŐSÍTÉS MEGSZÚNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §(2) bekezdésére figyelemmel.

A SZEMÉLYKÖRÖZÉSI OPERATÍV INTÉZKEDÉSEK IRÁNYELVEI

A tartósan szökésben levő, illetve eltűnt személyek körözése esetén a személyek tartózkodási helyének felkutatására és elfogására tett nyílt intézkedések és akciók mellett fontos szerepe van az operatív munkának, az operatív eszközök és módszerek tervszerű és kombinált alkalmazásának.

A 003/1965. sz. belügyminiszter-helyettesi parancs, a bűnügyi operatív felderítő munka szabályzata átfogóan rendezi a bűnüldöző szervek operatív tevékenységével kapcsolatos kérdéseket. Ebből adódóan jelen irányelvek feladata — az általános elvekből kiindulva, a személykörözési munka sajátosságait figyelembe véve — a személykörözési operatív tevékenység egységes gyakorlatának kialakítása.

Az irányelvekben az alábbi főbb kérdéseket emeljük ki:

- I. A körözési operatív munka általános és egyedi feltételei.
- II. A bűnügyi operatív eszközök alkalmazása.
- III. A bűnügyi operatív módszerek alkalmazása.
- IV. Körözési dosszié nyitása, vezetése és lezárása.

I.

A KÖRÖZÉSI OPERATÍV MUNKA ÁLTALÁNOS ÉS EGYEDI FELTÉTELEI

A körözési operatív munka helyes szervezésének, irányításának a célravezető intézkedéseknek a terület ismerete az általános, a konkrét ügy ismerete pedig az egyedi feltétele.

1. A terület feltérképezése

A terület feltérképezése szempontjából az alábbi tényezők jelentősek:

a) Azoknak a helyeknek (objektumoknak) az ismerete, ahol a szökésben levő bűnözők megjelenése várható.

- Az alkalmi munkavállalókat rendszeresen foglalkoztató és időleges szállást adó ipari, mezőgazdasági, kereskedelmi, közlekedési üzemek, vállalatok, különböző intézmények, magánvállalkozók stb. (pl. konzervgyárak, állami gazdaságok, termelősövetkezetek, vásárcsarnokok, személy és teherpályaudvarok, TÚKER, TÚSPED, TEFU, SZEFU telephelyek, út-, vasút- és egyéb építkezések, kutatóintézetek kihelyezett munkahelyei: olaj-, földgáz-, gyógyvízkutatások, munkásszállások, elme- és idegyógyintézetek, magánkisiparosok, bolgárkertészek), amelyek munkájuk jellegénél fogva átmeneti lehetőséget nyújtanak illegalitásban élő személyek elrejtőzésére.
- A különböző telepek (pl. cigánytelep, lakott helytől távol eső tanya), ahol a szökésben levő személyek segítséget kaphatnak elrejtőzésükhöz.
- A nagy kül- és belföldi idegenforgalmat lebonyolító helyek, (pl. szállodák, üdülőhelyek, turista- és vikendházak, campingek, az IBUSZ fizető-vendégszolgálat, magánszemélyek, akik szobák kiadásával foglalkoznak, az e területen levő fodrászműhelyek, élelmiszerüzletek, strandok, tisztasági fürdők, SZTK-rendelők, kórházak stb., ahol a körözött személyek megjelenése kevésbé feltűnő, nehezebben ellenőrizhető).
- A csavargók, munkakerülők, prostituáltak és egyéb bűnözők gyülekezőhelyei (italboltok, zugborkimérések, pályaudvarok söntései, várócsarnokai, parkok, ligetek, lóversenypályák, vásárcsarnokok, vásárok stb.).

b) A terület földrajzi és néprajzi jellegzetessége

- Milyen a terep tagoltsága (a folyók, a tavak, a mesterséges víztárolók, a víz és a szárazföldi tereptárgyak, a csatornák, a gátak és a hidak elhelyezkedése, a rejtőzésre alkalmas

erdőségek, barlangok, üzemen kívül helyezett bányák, nádasok, a vízi és szárazföldi utak stb.)?

- Közel van-e az országhatár?
- Milyen a terület lakosságának összetétele, elhelyezkedése és megoszlása (nemzetiség, városi és falusi lakosság, foglalkozás stb.)? Nélkülözhetetlen a területen található cigánytelepek ismerete.

c) A lakosság mozgására vonatkozó adatok

- Jelentős-e a területen az ideiglenesen tartózkodók száma, s ha igen, mely időszakban?
- Sokan járnak-e más területre dolgozni?

(E két adat tisztázása fontos egyrészt azért, mert ha a területen magas az ideiglenesen tartózkodók száma, ez lehetőséget nyújt arra, hogy a körözött személyek elvegyüljenek köztük és huzamosabb ideig feltűnés nélkül ott tartózkodjanak; másrészt a más területre járó dolgozók a körözött személyektől üzenetet vihetnek, illetve hozhatnak.)

d) A területre hatályos körözések alakulása, a megoszlására vonatkozó adatok

Folyamatosan figyelemmel kell kísérni, hogy

- a területre hatályos körözöttek közül hányat köröznek eltűnés és hányat bűncselekmény elkövetése miatt?
- A büntett elkövetése miatt körözöttek hogyan ośzlanak meg életkor, a szökés időtartama és a körözés elrendelésének okául szolgáló bűntettek szerint?
- A büntett elkövetése miatt körözött személyek bűncselekményeiket (most és korábban) milyen módszerrel követték el?

e) A területen korábban elfogott körözött személyekkel kapcsolatos adatok

- Milyen módon és hol rejtőztek? Kik voltak a kapcsolataik, illegálisuk segítésére hogyan szereztek új kapcsolatokat? Kik voltak azok?

- Miként érintkeztek hozzátartozóikkal, barátaikkal, bűntársaikkal, nőismerőseikkel stb.?
- Találhatók-e a területen olyan személyek, akik rendszeresen rejtegetik a szökött bűnözőket, kétes személyeket?

2. A konkrét ügy ismerete

A konkrét ügy alapos megismerése érdekében jelentős:

a) A körözött személlyel kapcsolatos pontos adatok, tevékenységének, s az egyéb, reá vonatkozó jellegzetes sajátosságoknak az ismerete

- A körözést mely hatóság — esetleg több — mikor, milyen szám alatt és milyen okból adta ki? A körözés mikor, hányadik évfolyamú és számú Körözési Értesítőben jelent meg?
- Melyek a körözött személy pontos adatai, személyleírása, különös ismertetőjelei? A szökéskor (eltünéskor) milyen ruházatot stb. viselt?
- A szökés (eltűnés) mikor, hol és milyen körülmények között történt?
- Ha bűncselekmény elkövetése miatt rendelték el a körözést, a körözött a bűncselekményt hol, mikor és milyen módszerrel — korábbi bűncselekményeit is figyelembe véve — követte el?
- A körözött személynek milyen tulajdonságai, iskolai végzettsége, műveltsége, szakképzettsége stb. vannak, milyen betegségben szenved?

b) A körözött személy környezetének, kapcsolatainak megismerése

- A körözött személy szökése (eltűnése) előtt hol élt (tanyán, falun, városban), mivel foglalkozott, kivel (kikkel) tartott rokoni vagy baráti kapcsolatot stb.?
- Ha korábban már volt körözve, milyen módon és hol rejtőzködött, megélhetését hogyan biztosította, hozzátartozóival hogyan érintkezett?
- A szökésben levő (eltűnt) személynek kik voltak a kapcsolatai (fontosabb adataik) a körözött személynek hol voltak korábban lakóhelyei, feltehetően hol tartózkodhat a körözés időszakában?

Az általános és egyedi feltételek felmérése, tanulmányozása során a körözési munkával szorosan összefüggő kérdéseket kell vizsgálni, hogy az így szerzett ismeretek is eredményesebbé tegyék a felderítést. Csak ezek ismeretében kerülhet sor annak eldöntésére, hogy milyen mértékben kell alkalmazni és miként kell kombinálni az operatív eszközöket és módszereket.

II.

A BŰNÜGYI OPERATÍV ESZKÖZÖK ALKALMAZÁSA

A terület bűnügyi operatív helyzetének ismeretében kell elhatározni, hogy a személykörözési feladatok megoldása során milyen operatív eszköz alkalmazása a legcélravezetőbb.

A gyakorlati tapasztalatok azt bizonyítják, hogy az eredményes körözési munka jelentős előfeltétele a jó hírszerző lehetőséggel és képességgel rendelkező, kvalifikált, jól irányított, könnyen mozgatható (lehetőleg anyagi érdekeltség alapján foglalkoztatott) ügynökség felhasználása. Kiemelkedő körözési ügyekben igénybe vehető a BRFK Felderítő Osztálya. Szinte valamennyi körözési ügyben elengedhetetlen az operatív és bűnügyi nyilvántartás felhasználása. Sor kerülhet operatív technika alkalmazására, hivatalos és társadalmi kapcsolatok igénybevételeire is.

1. A körözési feladatokkal megbízott ügynökség

A körözési feladatokkal megbízott és az e vonalra szervezett ügynökséget kétféle feladattal lehet megbízni:

- általános körözési feladatokkal, és
- egyes (konkrét) körözött személy felderítésével.

a) Általános körözési feladatokkal megbízhatók:

- a körözési vonalra szervezett és
- a bűnüldöző szervek más vonalain foglalkoztatott (elsősorban fizetett és fizetés-kiegészítéses) ügynökök.

Körözési vonalra általános feladattal olyan személyeket kell beszervezni, akik:

- személyi tulajdonságuk, megbízhatóságuk, hírszerző lehetőségük, idegenekkel könnyen ismerkedő természetük, hely- és személyismeretüknél fogva alkalmasak arra, hogy a területen tartózkodó, az oda érkező vagy az átutazó körözött személyekre felfigyeljenek, mozgásukat, tevékenységüket figyelemmel kísérik, kapcsolataikat felderítsék.
- Közvetlenül meg tudják állapítani a szökésben levő személy tartózkodási helyét, és amikor a kapcsolattartó vagy rendőr értesítésére nincs lehetőségük, saját maguk is — az állampolgár jogán — elfoghatják a körözött személyt.
- Alkalmasak arra, hogy a kapcsolattartó által megjelölt objektumba vagy meghatározott személyek körébe behatoljanak és az ott megjelenő személyekről (tevékenységükről, szökésben levő személyekkel tartott kapcsolatukról) részletes tájékoztatást szerezzenek és továbbítsanak kapcsolattartójuknak.

Az ilyen ügynök megbízható „konspirált megtekintéssel” is, azonban az ügynök megállapításait a kapcsolattartónak ellenőriznie kell.

Körözési vonalon eredményesen foglalkoztathatók azok az ügynökök, akik jó hírszerző lehetőséggel rendelkeznek és gyakran, dekonspiráció veszélye nélkül utaztathatók. Ilyenek:

- a vándoriparosok (seprő-, kefekötő, kosárfonó),
- a MÉH-gyűjtő engedéllyel rendelkező személyek,
- az artisták, mutatványosok,
- az SZTK-betegellenőrök, vasutasok (kalauz),
- a könyv- és képterjesztők, egyéb utazó üzletkötők stb.

A bűnüldöző szervek más vonalain foglalkoztatott ügynökök több irányú személykörözési feladattal bízhatók meg. Kísérik figyelemmel azokat

- az objektumokat, területeket stb., ahol általában szökésben levő személyek megjelenése várható,
- a személyeket, akik szökésben levő bűnözők kapcsolataként ismertek,
- a helyeket, ahol körözés hatálya alatt álló, meghatározott személyek megjelenése várható.

Fontos feladatuk, hogy segítsék felderíteni az általuk személy szerint ismert körözöttek tartózkodási helyét.

b) Az egyes (konkrét) körözött személyek felderítésével megbízható ügynökök:

- a körözési vonalon és a bűnüldöző szervek más vonalain foglalkoztatott ügynökök, amennyiben ismerik a körözött személyt vagy hozzátartozóit,
- a körözési vonalon, a bűnüldöző szervek által más vonalon korábban foglalkoztatott, pihentetett ügynökök, illetve azok, akikkel a kapcsolatot megszakították, feltéve, ha az adott körözött személlyel, illetve hozzátartozóival valamilyen kapcsolatban áll,
- a fogdaügynökök, közvetve a börtönügynökök.
- A felsorolt ügynökök hiányában az adott személy környezetéből kiválasztott és beszervezett, a feladat elvégzésére alkalmas személy.
- A megyei (budapesti) politikai osztály arra alkalmas ügynöksége indokolt esetben, a főkapitányság vezetőjének utasítása alapján vehető igénybe.

Különösen veszélyes, súlyos vagy sorozatos bűncselekmények elkövetésével gyanúsított és huzamosabb ideje szökésben levő személyek elfogása érdekében — ha a korábban bevezetett nyílt és titkos (operatív) intézkedések nem voltak eredményesek — helyes, ha az operatív felderítést folytató bűnüldöző szervek olyan ügynököket szerveznek be, akik személyesen is ismerik a bujkáló bűnözőt. E célra alkalmasak lehetnek a körözött személy:

- korábbi tettestársai és zárkatársai,
- iskola-, munka- és katonatársai,
- szomszédai, kapcsolatainak szomszédai,
- esetenként közvetlen rokonai és baráti körének tagjai is.

A jelölt kiválasztásánál különös gondot kell fordítani a megbízhatóság vizsgálatára.

A fogdaügynökök és börtönügynökök alkalmazása akkor célszerű, ha az elfogatóparancs hatálya alatt álló bűnöző rendőri fogdából vagy büntetésvégrehajtási intézetből szökött meg,

illetve ha tettestársai, közvetlen kapcsolatai közül valaki őri-
zetben, előzetes letartóztatásban van, vagy büntetését tölti. Az
első esetben zárkatársait, a másodikban kapcsolatait kell ügy-
nöki megfigyelés alá vonni. Ezekon keresztül olyan adatok
szerezhetők be, amelyek a körözött személy szökésének irá-
nyára, későbbi terveire, tartózkodási helyére, kapcsolataira,
várható magatartására stb. utalhatnak.

A politikai nyomószervekkel vagy a határőrség felderítő szervei-
vel kell felvenni a kapcsolatot, ha a szökés irányából vagy egyéb
adatokból arra lehet következtetni, hogy a körözött személy jog-
ellenesen külföldre akar távozni, vagy más okból feltételezhető,
hogy a fenti szervek vagy ezek ügynökei felhasználhatók a körö-
zött személy elfogására vagy mozgásának, tartózkodási helyének
megállapítására. Ezek az ügynökök kapcsolattartóikon keresztül
bízhatók meg körözési feladatokkal.

Az ügynököknek adandó körözési feladatok a) és b) pontjában
ismertetett megkülönböztetéseket természetesen nem lehet mere-
ven alkalmazni.

2. A BRFK Felderítő Osztály felhasználásának lehetőségei

A megyei rendőrfőkapitányságok bűnügyi osztályai a BM ORFK
Bűnügyi Osztályán keresztül — más ügyekhez hasonlóan — ve-
hetik igénybe a BRFK Felderítő Osztályát.

A személykörözési munkába való felhasználás formái:

— **Környezettanulmány készítése** a körözött személyről, szűkebb
és tágabb értelemben vett kapcsolatairól, rokonai, barátai stb.
felderítése, annak megállapítása, hogy hol, kinél (kiknél) rej-
tőzik (rejtőzhet) a keresett személy.

— A környezettanulmány vagy egyéb nyomozási cselekmény so-
rán **ismertté vált kapcsolatok** — vagy objektumok — **rejtett
figyelése**. Az ismert kapcsolatok mozgásának megállapítása
annak érdekében, hogy ki, hol, mikor, milyen módon találko-
zik a körözött személlyel, illetve a célszemély az adott objek-
tumban rejtőzik-e.

— **Az adott épület, objektum felmérése** (vázlat, rajz elkészítése)
az objektumhoz vezető utak, az épület be és kijáratának, a
rejtekhelyül szolgáló lakásnak a felmérése, a szobák, mellék-
helyiségek elhelyezkedésének, a ki- és bejárati ajtók és abla-
kok helyének megállapítása mindannak érdekében, hogy meg

lehesen határozni milyen létszámra és technikai eszközökre van szükség a körözött személy elfogásához, az akció sikeres végrehajtásához.

- **A körözési vonalon beszerzendő vagy foglalkoztatott ügynökök** őszinteségének, megbízhatóságának **ellenőrzése** (ellenőrző speciális kt., figyelés stb.), illetve a tanulmányozás alatt levő ügynökjelölt megismerése.

3. Az operatív és bűnügyi nyilvántartások

Az operatív és bűnügyi nyilvántartások adataiból többnyire következtetni lehet a szökésben levő személy tartózkodási vagy várható megjelenési helyére, mozgására, viselkedésére stb. A nyilvántartások igénybevétele, az onnan kapott adatok azon túl, hogy elősegítik a körözött személy felkutatását, jelentős időmegtakarítást is eredményeznek.

A személykörözési munka szempontjából jelentős nyilvántartások:

a) **Az ügynökök nyilvántartásából** — a megyei és a BM ORFK Bűnügyi Nyilvántartó és Statisztikai Osztályon — megállapíthatjuk, hogy a körözött személy esetleges ügynöki beszerzése nem hiúsult-e meg korábban, tagja-e az ügynökségnek, illetve volt-e tagja, ha igen, milyen minőségben, mely szerv tartja vagy tartotta vele a kapcsolatot. Ha a keresett személy élő ügynökként szerepel, a kapcsolatot azonnal fel kell venni a kapcsolattartójával a körözött személy elfogásának megbeszélése érdekében. Ha pedig a holt anyagban szerepel, a dossziéját kell alaposan tanulmányozni, s a benne szereplő adatokat fel kell használni. Az ügynökök nyilvántartása választ ad arra is, hogy a szökésben levő személy családtagjainak kapcsolatainak környezetében várható megjelenési helyein, illetve annak közelében rendelkezünk-e ügynökökkel. Ha igen ezeknek az ügynököknek is lehet feladatot adni a körözött személy elfogásával kapcsolatban.

b) **Az operatív feldolgozások — adatgyűjtések — nyilvántartása** választ ad arra, hogy a keresett személy ellen folyik-e, vagy korábban folyt-e operatív feldolgozás, adatgyűjtés. Ha igen, az operatív dossziét tanulmányozni kell, szükség esetén a feldolgozást folytató nyomozóval személyes megbeszélést is lehet folytatni.

- c) **A környezettanulmányok nyilvántartásában szerepelnek** azok, akikről környezettanulmány készült, vagy akik azokkal kapcsolatban állnak. Priorálás során kiderül, hogy a körözött személy megtalálható-e a nyilvántartásban, a korábban róla vagy kapcsolatáról készített környezettanulmányt milyen ügyben kérték, a keresett személy kinél, hol tartózkodott, esetleg olyan adatok is felszínre kerülhetnek, amelyek eddig a körözést elrendelő szerv előtt ismeretlenek voltak.

A környezettanulmányok nyilvántartása mellett a figyelt személyekről készült jelentések nyilvántartása adatainak tanulmányozása is hasznos lehet.

- d) **A 2-es adatlapok nyilvántartásából** megállapítható, hogy a körözött személlyel szemben korábban milyen terhelő adatok merültek fel, mozgása közben mikor, mely területen igazoltatták, ha korábban is volt már szökésben, mikor, hol rejtőzött. Természetesen ahhoz, hogy ezek az adatok mind megtalálhatók legyenek, minden elfogott vagy megtalált körözött és eltűnt személyről 2-es adatlapot kell kitöltenie a kibocsátó rendőri szervnek. Ezen részletesen fel kell sorolni: a körözött személy mikortól, meddig volt szökésben, hol és kinél rejtőzött, ez idő alatt mivel foglalkozott, miből biztosította megélhetését, követett-e el bűncselekményt, hogyan fogták el.
- e) **A körözött személyt priorálni kell a veszélyes bűnözők nyilvántartásában.** Ez választ ad arra, hogy a körözött személy veszélyes bűnöző-e, s ha igen, mely szerv ellenőrzi. Veszélyes bűnöző esetén a körözést elrendelő szervnek tanulmányozás céljából el kell kérnie az ellenőrző szervtől a körözött személy dossziéját, amelyből többek között megállapítható, hogy az illető kikkel, milyen kapcsolatot tartott fenn.
- f) **Az értékesítési nyilvántartásokban** is priorálni és figyelőztetni kell a szökésben levő személyeket. Célszerű a körözött személy fényképét, személyleírását, adatait stb. az értékesítő helyeken — BÁV, zálogházak, óra-ékszer stb. — üzletekben — leadni. A figyelőlapot a nyilvántartásból el kell távolítani, ha a körözés visszavonása megjelenik a Körözési Értesítőben.
- g) **A BM ORFK Központi Lakcímnnyilvántartó Osztály nyilvántartásában** fellelhető összes élő és holt adatokról tájékoztatást ad. Közli: a körözött személy anyakönyvi adatait, az azokban

beállt változásokat (családi állapotát, házasságkötés helyét és idejét, házastársa, gyermekei adatait, esetleges névváltozását), fényképét, foglalkozását, korábbi munkahelyének címét, állandó és ideiglenes lakhelyének címét visszamenőleg, volt szállásadói címét, ha eljárás folyt (folyik) ellene, mikor, melyik hatóság milyen szám alatt rendelt el ellene körözést, lakhelykutatóst stb., ha előzetes letartóztatásban vagy börtönben van, mely szervnél található meg, és ha meghalt, erről is értesíti a felvilágosítást kérő szervet.

- h) **A büntettek és az ujjnyomatok nyilvántartásából** is jól használható adatok szerezhetők be. Ha a keresett személy volt már büntetve, a büntettek nyilvántartása választ ad arra, hogy mikor, milyen büntetést követtek el, melyik bíróság, milyen számú ítéletével szabta ki büntetését. Ennek alapján a bíróság irattárában megtalálhatók a bűnügy iratai. Az ügyiratokat tanulmányozni kell, mert ezek tartalmazzák a bűnöző elkövetési módszereit, kapcsolatainak nevét, korábbi tartózkodási helyeit stb. Az ujjnyomat-nyilvántartásból megtudható, hogy a körözött személyről vettek-e már fel ujjnyomatot, s ha igen, milyen személyadatokkal, melyik hatóság, mikor, milyen ügyel kapcsolatban.
- i) **A módszer (módus operandi) nyilvántartás** a szökésben levő bűnöző korábbi bűnözési módszereiről ad részletes tájékoztatást.
- j) **Az ál- és gúnyneves, valamint a bűnözők különös ismertető jelei alapján készített nyilvántartásokból** is sok olyan adatot szerezhetünk be, amelyek a kutatómunka eredményességét szolgálják.
- k) **A fényképanyilvántartásból** — amennyiben korábban a körözött személy eljárás alatt volt és a „rabosítás” során készült róla fénykép — megkapható a fényképmásolat, amely igen jól felhasználható a felismerésre, valamint azonosításra.
- l) **Az IM Bv. Igazgatási Osztály** (Bp. V., Steindl u. 8.) nyilvántartásaiban történő priorálás választ ad arra, hogy a keresett személyt időközben büntetésvégrehajtási intézet befogadta-e, illetve, ha már volt büntetve, akkor mely intézetben volt és honnan, mikor szabadult.

A szabadító intézetben megtalálható a volt elítélt törzsanyaga, s abban kedvezmény-nyilvántartólapja, melyről megállapítható, kikkel folytatott levelezést, kiktől kapott csomagot, kik látogatták meg stb.

A kedvezménylap mindig abban a büntetésvégrehajtási intézetben van, ahonnan az elítélt utoljára szabadult. Ha a körözött személy korábban intézetben volt, célszerű a börtöntartó operatív nyomozótól és az intézet nevelőtisztjétől is adatokat kérni. Az így kapott értékes adatok eredményesen felhasználhatók a körözött személy elfogásához, kapcsolatainak felkutatásához stb.

4. Az operatív technika felhasználása

A kiemelten kezelt körözött személyek vagy eltűntek ügyében — ha felmerül a gyanú, hogy bűncselekmény áldozatai lettek és az egyéb feltételek is fennállnak — tartózkodási helyük megállapítása vagy az eltűnés körülményeinek tisztázása érdekében operatív technikai eszközök is felhasználhatók.

5. A hivatalos és társadalmi kapcsolatok igénybevétele

A hivatalos és társadalmi kapcsolatok igénybevétele, felhasználása az operatív felderítés — adatgyűjtés — során nélkülözhetetlen. Segítségükkel az országosan átfogó körözési munkát eredményesebben lehet megszervezni, végrehajtani.

A hivatalos kapcsolatok megteremtése, kiszélesítése érdekében rendszeresen meg kell látogatni az állami vállalatok, intézmények, szövetkezetek stb. vezetőit, akik (vállalatuk, intézményük stb. profiljánál fogva) segítséget tudnak adni. Ilyenek: a fürdők, szállodák, strandok, kórházak, a MÁV-igazgatóságok, állomásfőnökségek, a Taxi, az AKÖV, az AUTÓBUSZ, a Villamosvasút Vállalat, a hajózási vállalatok és állomások, a posta és az állami gazdaságok stb. vezetői, igazgatói, a termelészövetkezetek elnökei, a munkásőrség parancsnokai, az önkéntes rendőri csoportvezetők stb.

Konkrét ügyekben — a körözött személy elfogása érdekében — célszerű a hivatalos kapcsolatokon keresztül eljuttatni a felsorolt vállalatok, intézmények stb. dolgozóihoz a keresett személy fényképeit, személyadatait, személyleírását.

A társadalmi kapcsolatok megteremtése és állandó szélesítése a nyomozóknak is az egyik legfontosabb feladatuk. Arra kell töre-

kedniük, hogy széles körű társadalmi kapcsolatokkal rendelkezzenek azokban az objektumokban és területeken, ahol a bűnözők gyülekeznek, ahol a körözött személyek megjelenése várható, továbbá azon dolgozók között, akik foglalkozásuknál, munkakörük-nél fogva az ilyen objektumokban vagy területeken rendszeresen megjelennek, magánlakásokat felkeresnek.

Társadalmi kapcsolatként kezeljük azokat a személyeket, akik az előbb felsorolt objektumokban, területen vagy kategóriákban otthonosan mozognak, személyi ismeretük van stb., és a nyomozó felhívására vagy önkéntes ajánlkozás útján megbízható tájékoztatást nyújtanak a rendőrséget érdeklő személyekről, azok viselkedéséről, mozgásáról és kapcsolatairól. A társadalmi kapcsolatokkal rendszeresen kell találkozni, érdeklődni kell tőlük a rendőrséget érdeklő dolgokról, de nem szabad ügynökként kezelni őket. Az ilyen kapcsolat a kölcsönös tiszteleten, az egymás iránti megbecsülésen és bizalmon kell, hogy alapuljon.

Társadalmi kapcsolatként igénybe vehetők:

- a házfelügyelők, ház-, utca vagy tömbmegbízottak lakónyilvántartókönyv vezetői,
- a tisztasági fürdők, strandok, pályaudvarok, vendéglátóipari objektumok dolgozói,
- az alkalmi munkásokat foglalkoztató vállalatok megbízható dolgozói, erdő-, mező vagy útőrök,
- kéményseprők, pénzbeszedők, biztosítási vagy kereskedelmi vállalatok ügynökei,
- a postások, villany-, gáz-, telefon vagy egyéb szerelők stb.

A felsorolt személyekkel a kapcsolatot fokozatosan kell megteremteni, kialakítani, s különös gonddal kell vigyázni arra, hogy az ilyen lojális kapcsolat se erkölcsileg se anyagilag ne legyen hátrányos a segítséget nyújtó állampolgárnak.

III.

A BŰNÜGYI OPERATÍV MÓDSZEREK ALKALMAZÁSA

A szökésben levő vagy eltűnt személyekkel kapcsolatosan az összegyűjtött adatok, a korábban végrehajtott intézkedések, valamint a rendelkezésre álló operatív eszközök szabják meg, hogy egy-egy konkrét esetben milyen operatív módszerek alkalmazása szükséges.

A 003/1965. sz. belügyminiszterhelyettesi parancsban meghatározott operatív módszerek többsége (ügyenkénti differenciálás mellett) eredményesen alkalmazható a körözési adatgyűjtés során is.

1. A rendőri (nyomozói, kmb. körözési) adatgyűjtés

A körözési operatív adatgyűjtés során egyik legjelentősebb tevékenység az egész rendőri állomány feladatainak koordinálása a részfeladatok meghatározása, a körözött személyek felkutatása és elfogása érdekében.

- A körözési vonalvezető fontos feladata, hogy az operatív és egyéb úton érkező jelentésekben foglaltakat ellenőrizze, személyesen is végezzen adatgyűjtést a körözött személy vélt tartózkodási helyein, illetve rokoni, baráti stb. körében puhatóldzon, portyák és egyéb, nyomozási tevékenység során a bűnözők által látogatott és egyéb rejtőzésre alkalmas helyeket ellenőrizze, illetve ellenőriztesse stb., a társszerveket lássa el a körözött személy fényképeivel, személyleírásával, részfeladatokkal stb.
- A társszervek operatív nyomozói egyrészt ügynökeiken keresztül, másrészt hivatalos és társadalmi kapcsolataik útján szerezhetnek adatokat a körözött személyek tartózkodási helyére vonatkozóan.
- Jelentős segítséget nyújthatnak a közrendvédelmi állomány tagjai: a körzeti megbízottak, ezek önkéntes rendőrei, a nyomozó tiszthelyettesek, járőrök, ezen belül a közlekedésrendészet motorkerékpáros és gépkocsizó járőrei, az URH beosztottai, akik nagy helyi és személyi ismerettel rendelkeznek egy-egy adott órs, város, kerület területén.

A rendszeres igazoltatások az italboltokban, pályaudvarokon, vasútállomásokon és környékén, a gépkocsiellenőrzések, portyák során; valamint a konkrét részfeladatok végrehajtása jelentősen segítheti a körözött személyek felkutatását, elfogását. Ugyancsak jelentős azon munkásörök segítségével, akik a közrendvédelmi állománnyal közös portyákon, ellenőrzéseken, razziákon vesznek részt, megfelelő eligazítás után.

2. A környezettanulmány

A körözött személy elfogása, tartózkodási helyének felkutatása érdekében az operatív adatgyűjtés során a környezettanulmány készítését mint operatív módszert alkalmazni kell, ha

- a körözött személy, valamint

— a körözött személy kapcsolatainak jellemét, szokásait, szenvedélyeit megjelenési helyeit stb. mélyrehatóbban és szélesebb körben akarjuk felderíteni.

Az így beszerzett adatok a további operatív adatgyűjtést segítik.

A környezettanulmányt az arra kijelölt nyomozó, kiemelten fontos ügyben a BRFK Felderítő Osztálya végezze.

A részletes, mindenre kiterjedő környezettanulmány készítése érdekében fontos, hogy a körözési vonalvezető pontosan határozza meg, hogy mire, milyen adatok beszerzésére terjedjen ki a környezettanulmány. Ennek érdekében alaposan tanulmányozni és értékelni kell az addig végrehajtott feladatokat, összegyűjtött anyagokat stb.

A jól elkészített környezettanulmány helyes irányt ad a további körözési operatív adatgyűjtéshez, s elősegíti a szökésben levő vagy eltűntként körözött felkutatását, a továbbiakban alkalmazandó operatív eszközök és egyéb módszerek legcélravezetőbb kiválasztását.

3. Figyelés

A kiemelt körözött személyek tartózkodási helyének felkutatása, elfogása érdekében célszerű operatív figyelést alkalmazni. A jól megszervezett és végrehajtott figyelés az esetek jelentős részénél eredményre vezet.

Az operatív adatgyűjtés során a figyelést megfelelő előkészítéssel, kombinációk alkalmazásával kell megszervezni.

A figyelés kétféle lehet:

- a személyek figyelése, és
- a helyiségek (objektumok) biztosítása (blokkolása).

a) Személyek figyelése

A lehetőségekhez képest a BRFK Felderítő Osztálya vagy az arra alkalmas nyomozók bevonásával figyelés alá kell vonni a körözött személy hozzátartozóit, továbbá más olyan szoros kapcsolatait (rokonait, nőismerőseit, barátait stb.), akikről alaposan feltételezhető, hogy tudnak a keresett személy bűvőhelyéről, esetleg fel is keresik ott vagy más helyen találkoznak vele.

E célra legalkalmasabb a BRFK Felderítő Osztály igénybevétele, amelynek beosztottai egyrészt kiképzésük, másrészt az operatív technika segítségével megtudják állapítani a figyeltek személyek mozgását, tevékenységét stb. Célszerű a jelentősnek látszó eseményekről konspirált fényképfelvételt készíteni.

b) Helyiségek (objektumok) biztosítása

Külső biztosítás — blokkolás.

Blokkolás alá kell vonni azokat a helyiségeket — objektumokat —, ahol a szökésben levő személy megjelenése várható. Erre különösen Budapesten használható eredményesen a BRFK Felderítő Osztálya. Általában bevonható az erre alkalmas ügynökség is. A külső biztosítás leplezésének sikeres végrehajtása megköveteli a megfelelő kombináció alkalmazását. Ennek érdekében olyan figyelő helyeket és megoldásokat kell találni, hogy a külső biztosítást végző nyomozó vagy ügynök tevékenysége rejtett maradjon, ugyanakkor az adott helyiséget vagy objektumot szemmel tudja tartani.

E célra megfelelő helyek:

- étterem vagy eszpresszó helyiségei,
- autóbusz vagy egyéb megállók (utasszámlálóként),
- az adott objektummal szemben levő lakás megfelelő legenda alkalmazásával stb.

Belső biztosítás — blokkolás

Belső biztosítás alá kell vonni azokat a lakásokat, egyéb helyiségeket, ahol a szökésben levő körözött személy megjelenése várható. A belső biztosítást (blokkolást) kizárólag nyomozók, illetve irányításuk alatt egyéb fegyveres állományúak végezhetik és mindig ketten vagy ennél többen. A belső biztosításnál különös gonddal kell ügyelni arra, hogy a körözött személy hozzátartozói vagy időközben a lakásba, helyiségbe érkezők ne tudják értesíteni a körözött személyt arról, hogy a lakás (helyiség) biztosítás (blokkolás) alatt áll. Ennek érdekében a blokkolás megszervezésekor fel kell jegyezni a házban és a környéken levő telefonok számait. Ez szükséges egyrészt azért, hogy a biztosítók értesíteni tudják parancsnokaikat, másrészt, hogy figyelemmel tudják kísérni, ha a körözött személy esetleg értesítést küld a jelzett telefonokon. Amennyiben a belső biztosítás alatt álló lakásban

van telefon és megoldható, helyes, ha a blokkolás idejére ikerhallgatót szereltek rá.

A blokkolásnál gyakran elkerülhetetlen a szökésben levő bűnöző jelenlevő vagy a belső biztosítás idején odaérkező kapcsolatai jelenlétének és egyéb személyek megjelenésének tudomásul vétele. Ilyen esetekben meg kell győződni arról, hogy a jelzett személyek az elfogást illetően

- közömbösek-e,
- pozitívan vagy negatívan érdekeltek-e.

A fentiek tisztázása után lehet és kell meghatározni, hogy e személyekkel kapcsolatban milyen intézkedések szükségesek.

Számos példa van arra, hogy a blokkolás ideje alatt érkezett látogatók a körözött személytől hoztak üzenetet, ismerték rejtékhelyét és megfelelő elszámoltatásuk vagy figyelésük a körözött személy elfogását eredményezte.

Az adott ügy összes körülményei határozzák meg mind a külső, mind a belső biztosításban résztvevők számát, a helyszínen való elhelyezkedésüket, feladataikat. A külső és belső biztosítást leginkább a kiemelt, szökésben levő veszélyes bűnözők és a fegyverrel ellátott, más szökésben levő személyek elfogása érdekében kell alkalmazni.

4. A konspirált megtekintés

Esetenként szükséges és sor kerülhet a konspirált megtekintésre, ha:

- a körözött személy tartózkodási helye csak nagyvonalakban ismert (épület, tanya stb.) de részleteiben és pontosan nem (a lakás melyik részében rejtőzködik, milyen a terep tagozódása az épület belső berendezése stb.),
- meg kell állapítani: a körözött személytől elfogása esetén milyen ellenállás vagy szökési kísérlet várható, s ennek milyen lehetőségei vannak stb., az abjektum körül hol kell felállítani az elfogásához szükséges erőket.

A konspirált megtekintés megszervezhető pl.:

- a BRFK Felderítő Osztályának bevonásával, megfelelő kombináció felhasználásával;
- a tűzoltóság bevonásával, tűzrendészeti szemle címén.
(A szemlebizottságban az operatív nyomozónak is részt kell vennie.)

5. Konspirált meghallgatás

A körözési operatív adatgyűjtés során jelentős és a nyomozók által gyakran használt módszer a konspirált meghallgatás. Célja: a körözött személlyel kapcsolatban érkezett adatok ellenőrzése, újabb kapcsolatok, esetleg tartózkodási helyek, korábbi magatartások stb. megállapítása.

A konspirált meghallgatás kétféle formában történhet:

- a) A rendőri jelleg felfedésével, de a konkrét cél elhallgatásával. Ez megvalósítható úgy, hogy a nyomozó több személy vagy esemény iránt érdeklődik, s e kérdésekbe illeszti be a körözött személyre vonatkozókat. Nagyon fontos, hogy előzőleg adatokat gyűjtsön arról, hogy milyen események problémák foglalkoztatták a ház, illetve a környék lakóit. Mindig konkrét események, problémák foglalkoztatták a ház, illetve a környék lakóit. Mindig konkrét események vagy személyek felől érdeklődjön, s az erre felépített legendával a természetesség látszatát biztosítsa, s elkerülje a dekonspirációt.
- b) Ha a körülmények úgy kívánják, célszerűbb, ha az eredményesség szempontjából a nyomozó személye az érintett körben nem ismert. A nyomozó a rendőri jelleg felfedése nélkül, megfelelő legenda és kombináció alkalmazásával (régis ismerős, barát, volt munkatárs vagy azok megbízottjaiként stb.) érdeklődhet a keresett személy vagy annak kapcsolatai, s egyéb adatok iránt.

Konspiráltan lehet meghallgatni a körözött személy szűkebb és tágabb értelemben vett környezetébe tartozókat, az utca és házbizalmiak, házfelügyelőket stb. A meghallgatásokról jegyzőkönyvet nem szabad felvenni, s a nyomozó feljegyzéseit lehetőleg ne a meghallgatottak jelenlétében készítse el.

Előfordulhat viszont, hogy a konspirált meghallgatások során egy-egy személy titkos kihallgatása válik lehetővé, szükségessé. Ilyen esetekben a titkos kihallgatás szabályai szerint kell eljárni.

6. Titkos kihallgatás alkalmazása

Az adatgyűjtés során egyes személyek titkos kihallgatására kerülhet sor, ha feltehető, hogy a körözött személy tartózkodási helyéről, a rendőri szervek által még ismeretlen kapcsolatairól, esetleg újabb bűncselekményéről érdemleges adatokat tudnak szolgáltatni.

A titkos kihallgatásra azonban csak akkor kerülhet sor, ha a nyomozó előzőleg a személy megfelelő tanulmányozása, ellenőrzése alapján meggyőződik arról, hogy:

- hajlandó őszintén feltárni az általa ismert adatokat és
- titoktartó.

A kihallgatásról, a lehetőség szerint jegyzőkönyvet és szükség szerint titoktartási nyilatkozatot kell felvenni.

Ha nem készül jegyzőkönyv, akkor jelentést kell írni. A titkos kihallgatáson jegyzőkönyvben rögzített adatokat az esetleges büntetőeljárás alkalmával csak a kihallgatott személy egyetértésével lehet realizálni, megfelelő kombinációval.

A 003/1965. sz. belügyminiszter-helyettesi parancs operatív mód-szerként határozza meg — az eddig felsoroltak mellett — a titkos őrizetbe vételt, a titkos házkutatást, a nyomozó bevezetését a bűnöző körbe.

E módszereket mint lehetőségeket figyelembe kell venni a személykörözési munkánál is, azonban alkalmazásukra csak igen indokolt esetekben és csak akkor kerülhet sor, ha erre a főkapitányság vezetőjének rendőri helyettese engedélyt ad.

IV.

KÖRÖZÉSI DOSSZIÉ NYITÁSA, VEZETÉSE ÉS LEZÁRÁSA

A 003/1965. sz. belügyminiszter-helyettesi parancs 19. pontja szerint „... operatív adatgyűjtésnek tekintendő — körözési dosszié nyitása esetén — a körözött személy felkutatására és elfogására tett minden intézkedés...” Ebből következik, hogy azokban az ügyekben, melyekben a körözött személy felkutatására tett intézkedések meghatározott időn belül nem vezettek eredményre körözési dossziét kell nyitni, illetve operatív adatgyűjtést kell kezdeményezni.

1. Körözési dossziét kell nyitni az alábbi esetekben:

- **A szökésben levő, különösen veszélyes személy tartózkodási helyének megállapítása és elfogása érdekében, amennyiben a korábban bevezetett intézkedések 10 napon belül nem vezetnek**

eredményre. Különösen veszélyes személyek: a rendőrség őrizetéből büntetésvégrehajtási intézetből a fegyveres erők és testület szökésben levő tagjai; emberölés, rablás, a különösen nagy kárt okozó, büntett sorozat elkövetői; a segítségnyújtást elmulasztók, ha a baleset következtében a sértett meghalt vagy az tömeges sérülést okozott stb.

- Az egyéb körözött személyek felkutatására, ha a megtett **intézkedések 30 napon belül nem vezettek eredményre.** E meghatározás valamennyi hatályban levő körözés alatt álló személyre vonatkozik.

A körözési (adatgyűjtő) dossziét egy példányban készített „parancsnoki utasítás”-ra kell a körözési vonalvezetőknek nyitniuk. „A TŰK-szabályok szerint az e célra fenntartott csoportszámra iktatott fűzős dossziéra rá kell vezetni:

„Körözési dosszié ügyben”.

A körözési dosszié nyitására parancsnoki utasítást a bűnügyi osztályok, járási, városi (kerületi) kapitányságok, illetve a bűnügyi (körözési) alosztályok vezetői adnak.

A körözési dossziék nyitását, zárását és eredményét — számszerűen — a negyedéves bűnügyi operatív statisztika 12-es táblázatán kell jelenteni. A megyei —budapesti — bűnügyi nyilvántartók ugyancsak számszerűen összesítik ezen adatokat és felterjesztik az ORFK Bűnügyi Nyilvántartónak.

Nem kell körözési dossziét nyitni, ha az ismeretlen helyen tartózkodó és **eltűntként** körözött veszélyes bűnöző felkutatása nem jár eredménnyel. Ilyen esetekben a körözés elrendelésével egyidőben operatív tervet kell készíteni, s azt, valamint a terv végrehajtása során keletkező írásos anyagokat a **veszélyes bűnöző dossziéjában kell elhelyezni és kezelni.** Az eltűntként körözött veszélyes bűnözők felkutatására **teendő intézkedéseket** a körözés elrendelése után is az **ellenőrzést végző rendőri szerv bűnügyi vezetőjének kell irányítania.**

A körözési dosszié nyitása előtt szükséges megállapítani, hogy a körözött személy nem távozott-e jogellenesen külföldre. Ilyen esetben dosszié nyitása szükségtelen.

Körözési operatív adatgyűjtő dosszié nyitására kötelezett:

Az a rendőri — operatív — szerv, mely a körözést elrendelte. Ha a körözést ügyészség, bíróság vagy olyan rendőri szerv rendelte

el, amely operatív munkát nem végezhet a hatáskörnek megfelelően a területileg illetékes bűnügyi osztály, városi, járási, kerületi bűnügyi alosztály.

Az előbbi bekezdésben foglaltak alól kivétel a körözést elrendelő rendőri szerv, ha:

- a) a hatósági területén szökésben levő személy sem ideiglenes lakással, sem munkahellyel, sem közeli kapcsolattal nem rendelkezett;
- b) a korábbi eljárás során beszerzett adatok sem utalnak arra, hogy a szökésben levő személy ezen a területen huzamosabb ideig tartózkodott.

Ezekben az esetekben a körözési operatív adatgyűjtő dosszié nyitására az a rendőri szerv kötelezett, amelynek területén a körözött személy állandó bejelentett lakással rendelkezik. Erről a körözést elrendelő és a dossziét nyitó rendőri szerv köteles egymást írásban értesíteni. Célszerű és szükséges, hogy a körözést elrendelő rendőri szerv az adatgyűjtés végrehajtásában részfeladatokat vállaljon, illetve kapjon a dossziét nyitó rendőri szervtől. A beszerzett adatokról mindkét rendőri szerv folyamatosan (írásban) tájékoztassa egymást.

A körözési dosszié nyitásakor, illetve azt megelőzően feltétlenül szükséges, hogy a körözött személyt a bűnügyi operatív nyilvántartásokban priorálják:

- Szerepel-e az ügynökség nyilvántartásában (élő vagy holt anyagban)?
- Korábban készítettek-e róla környezettanulmányt, figyelték-e?
- Folytatnak (folytattak)-e operatív feldolgozást, illetve adatgyűjtést vele kapcsolatban stb.)?

A priorálások eredményétől függően kell intézkedni a feltüntetett, illetve felsorolt anyagok (ha ilyen van) beszerzéséről, felhasználásáról esetleg a kapcsolattartóval egyeztetni kell a körözött személy elfogása érdekében teendő közös feladatokat.

2. A körözési dosszié tartalma

A körözési dossziének naprakész állapotban kell tartalmaznia az alábbiakat:

- tartalomjegyzék,

- parancsnoki utasítás a dosszié megnyitásáról, melyben röviden le kell írni a körözött személy adatait, a körözés elrendelésének okát (bűncselekmény rövid leírása), s az addig tett intézkedéseket,
- 2-es adatlap másolata,
- a körözött személy fényképei,
- operatív terv,
- környezettanulmány vagy rendőri információk,
- kapcsolatainak és várható megjelenési helyeinek felsorolása, esetleg táblázatszerű ábrázolása,
- rendőri jelentések a tett intézkedésekről és azok eredményéről (időrendben),
- ügynöki jelentések (időrendben),
- az ügynöki jelentések adatai alapján tett intézkedésekről készült jelentések,
- más rendőri szerveknek a körözött személy felkutatása céljából küldött megkeresésének másolatai, s az ezekre kapott válaszok,
- az operatív terv végrehajtása során beszerzett adatokat értékelő, elemző, jelentések,
- a dosszié parancsnoki ellenőrzése során keletkezett feljegyzések,
- a körözött személy elfogása, illetve a körözési dosszié lezárásakor készített összefoglaló jelentés, valamint a lezáró lap.

3. A körözési operatív terv elkészítése

A körözött személy elfogása érdekében tett korábbi intézkedések eredményeinek, hibáinak mélyreható elemzése, értékelése egyben megadja azokat a feladatokat, amelyeket az operatív tervben rögzíteni kell. Az operatív terv biztosítja az adatgyűjtés rendszeres, célszerű és folyamatos elvégzését. A tervet — a végrehajtása során — folyamatosan ki kell egészíteni a szükségessé vált új feladatokkal. Az operatív tervet az adatgyűjtő dosszié nyitásának jóváhagyása után kell elkészíteni. A terv két részből áll.

Az első részben kell rögzíteni:

- A körözést mely hatóság, mikor, milyen szám alatt adta ki?
- A körözés mikor, melyik évfolyamú és számú Körözési Értesítőben jelent meg?

- A szökés (eltűnés) mikor, hol és milyen körülmények között történt? A bűncselekmény elkövetése miatt van a körözés elrendelve, a tettes hol, mikor és milyen módszerrel követte el azt?
- A szökésben levő (eltűnt) személy kapcsolatainak adatait vélt feltalálási helyeit, a körözött személy utolsó lakcímeit, melyeket a BM ORFK Központi Lakcímnnyilvántartó Osztály adott meg.
- A körözési adatgyűjtő dosszié megnyitásáig tett elsődleges intézkedéseket, azok eredményeit, hiányosságait.
- A körözött személy tulajdonságait.

A második részben pontokban foglalva és határidőzve, rögzíteni kell a végrehajtandó feladatokat:

- Milyen operatív eszközöket (ügynököt, BRFK Felderítő Osztályt stb.), milyen sorrendben és kombinációval használnak fel? Az ügyben kit és miért akarnak ügynöknek beszervezni?
- Milyen operatív módszereket (rendőri adatgyűjtést, kt. figyélés stb.) kívánnak igénybe venni, melyiket, mikor, milyen kombinációval?
- Milyen egyéb intézkedések szükségesek (fényképek sokszorosítása, elosztása stb.)?
- Milyen intézkedések szükségesek a sajtó, rádió esetleges igénybevételére?
- Milyen egyéb intézkedéseket (társszervekkel, hivatalos és társadalmi kapcsolatokkal való együttműködés, esetleges akciók helye, ideje stb.) kell tenni?

A terv elkészítésénél kerülni kell a sablont, mindig a konkrét ügyből kell kiindulni, meghatározni, hogy az operatív eszközök és módszerek közül melyik alkalmazása a legcélravezetőbb.

4. A körözési operatív adatgyűjtés befejezése

Körözési operatív adatgyűjtés — figyelemmel a 003/1965. sz. belügyminiszter-helyettesi parancsban foglaltakra — akkor szüntethető meg, amikor a körözés visszavonásának feltételei fennforognak.

Ha a keresett személyt nem a körözést elrendelő szerv fogta el, az elfogó szervnek a személyt át kell kísértetnie és ezzel egyide-

júleg az elfogásról szóló jelentés egy példányát is át kell küldenie a körözést elrendelő szervhez.

Valamennyi körözött személyt elfogása után részletesen el kell számoltatni arról, hogy

- a körözés ideje alatt — szökése során — hol bujkált, rejtőzködött?
- hogyan, kinek a segítségével biztosította megélhetését?
- követett-e el bűncselekményt, ha igen, hol, mikor, milyen módszerrel, volt-e társa?
- mivel közlekedett, kik segítették a bujkálásban stb.?

Az elszámoltatásról készített részletes jelentést a dossziében kell elhelyezni. Az ellenőrzött adatok felhasználásával 2-es sz. adatlapot kell kitölteni és a BM ORFK Bűnügyi Nyilvántartó és Statisztikai Osztályra felterjeszteni.

A fentiek végrehajtása után a körözési dossziét a 003/1965. sz. belügyminiszter-helyettesi parancs II. fejezetében foglaltaknak megfelelően le kell zárni. A körözés visszavonásáról ezzel egyidőben kell intézkedni.

—O—

Az Irányelvekben meghatározott szempontokat a körözési operatív adatgyűjtés megszervezése, irányítása és végrehajtása során a helyi viszonyokra konkretizálva kell alkalmazni, figyelembe véve, hogy eredményes körözési operatív munkát csak az adott terület bűnügyi operatív helyzetének alapos ismeretében, a rendelkezésre álló operatív eszközök és módszerek célszerű kombinatív alkalmazásával, a hivatalos és társadalmi kapcsolatok rendszeres igénybevételével lehet végezni.

Budapest, 1967. december 15.

Kapják: Elosztó szerint.

Készült: 1100 példányban.